

Feedback Verbond van Verzekeraars op de algemene leidraad Wwft

P.	Passage uit de leidraad	Opmerking
4	Het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van uit criminele activiteiten verkregen opbrengsten schaadt de integriteit, stabiliteit en reputatie van het financiële stelsel schaden en vormt een gevaar voor de ontwikkeling van dit stelsel en de interne markt.	Zie typo.
4.	Daarom bestaat het wettelijk kader ter voorkoming van witwassen en terrorismedefinanciering , niet alleen uit (de implementatie van) Europese richtlijnen, maar ook uit internationale standaarden van de Financial Action Task Force (FATF) ²	Typo.
4	In februari 2011 is op aanbeveling van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) een eerste versie van de leidraad opgesteld om de private sector te ondersteunen bij de uitvoering van taken op het terrein van het voorkomen van witwassen en terrorismedefinanciering.	Het IMF of de FATF? Als het goed is houdt de eerste versie van de Algemene leidraad verband met de FATF-evaluatie van Nederland die in 2010 voor het laatst heeft plaatsgevonden (het IMF heeft als lid van de FATF een bijdrage geleverd aan die evaluatie). Overwegen om de samenhang met de FATF-evaluatie te benadrukken.
4	In januari 2014 is de oorspronkelijke leidraad voor de eerste keer geactualiseerd. De belangrijkste aanleiding hiervoor was de implementatie van de derde anti-witwasrichtlijn.	De laatste zin betreft hoogstwaarschijnlijk een omissie. De derde Anti-witwasrichtlijn dateert van 2005...Die is in 2008 geïmplementeerd in de Wwft. Waarschijnlijk wordt een andere regeling bedoeld...? De vraag betreft echter welke?
4	Deze leidraad is geen juridisch bindend document en komt niet in plaats van wet- en regelgeving. Het doel van deze leidraad is om de onder toezicht staande Wwft-instellingen behulpzaam te zijn door nadere toelichting geven bij de toepassing van de wettelijke verplichtingen.	Typo: te geven
4	Voetnoot 2: De FATF is een internationaal samenwerkingsverband van meer dan 183 landen waarin afspraken zijn gemaakt over het tegengaan van witwassen van crimineel geld en terrorismedefinanciering. Zie http://www.fatf-gafi.org .	De toelichting in deze zin over de FATF wekt de indruk van een repressieve rol, terwijl de werkzaamheden van de FATF juist veelal preventief, initiërend, coördinerend en faciliterend van aard zijn. Denk aan de FATF-aanbevelingen, landenevaluaties, guidance papers, typologierapporten publicaties van risicolandlijsten e.d. Ter overweging en voor een eventuele herformulering met de betreffende nuancerings.
5	Het regelgevend kader ter voorkoming van witwassen en terrorismedefinanciering wordt gevormd door de internationale standaarden van de FATF, de Europese vierde anti-witwasrichtlijn en op nationaal niveau door de Wwft, de Wet toezicht trustkantoren 2018 (Wtt 2018) en de Sanctiewet 1977 (Sw).	De Wft bevat ook CDD-regelgeving, zoals in artikel 3:10/3:17 Wft (en vergelijkbare bepalingen in deel 4 van de Wft) en verder ook bijv. artikel 14 van het Bpr (en vergelijkbare bepalingen in het Bgfo). Alhoewel de verwijzing verderop wel komt in de leidraad, is eerdere verwijzing naar Wft (i.c.m. onderliggende regelgeving) handiger voor de consistentie en leesbaarheid.
5	Inmiddels is er in Europees verband reeds een wijziging van de vierde anti-witwasrichtlijn tot stand te komen . Om aan de eisen van deze wijziging te voldoen, dient de Wwft opnieuw te worden aangepast.	Voor de leesbaarheid is het handig om in de voetnoot de titel van de 'gewijzigde' vierde anti-witwasrichtlijn op te nemen. De richtlijn (EU) 2018/843 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismedefinanciering wordt hier bedoeld, in

		de wandelgangen ook wel de vijfde anti-witwasrichtlijn genoemd, met uiterlijke implementatiedatum 10 januari 2020. Typo tav geel gearceerde: gekomen
5	De bepalingen in de Wft zijn gericht op de dienstverlening en activiteiten van een financiële ondernemingen.	Typo.
5		Op deze pagina wordt onderaan twee keer dicht bij elkaar op verschillende manieren toelichting gegeven over de Wft, voor de leesbaarheid zou het handiger zijn om die passages te bundelen.
6		In de eerste alinea op deze pagina wordt toelichting gegeven over de Wft. Artikel 14 van het Bpr Wft (en vergelijkbaar in Bgfo Wft) bevat ook concrete CDD-voorschriften als uitvloeisel van die bepaling. Vermelding is het overwegen waard voor meer begrip bij de lezers.
7	Dit betekent dat instellingen alle maatregelen toepassen die de wet voorschrijft, maar dat zij de intensiteit waarmee zij dat doen afstemmen op de risico's die bepaalde cliënten, producten, diensten en leveringskanalen (de wijze waarop doorgaans het contact met de cliënt plaatsvindt) met zich meebrengen. Een risicogeoriënteerde benadering creëert de nodige ruimte voor instellingen. Dit betekent onder andere instellingen meer aandacht moeten schenken aan cliënten, producten, diensten en leveringskanalen die een verhoogd risico op het terrein van witwassen en financieren van terrorisme opleveren. Bij cliënten, producten, diensten of leveringskanalen die een geringer risico met zich meebrengen, kan worden volstaan met een minder intensieve controle.	Het verwijzen naar jurisdicties/landen is ook vermeldenswaardig, juist bij deze passage. Dit wordt zowel nationaal als internationaal vaak in één adem daarmee genoemd. Verderop in de leidraad komt het wel aan de orde. Typo groen gearceerde: onder andere dat
7/ 9	De Wwft is grofweg van toepassing op drie categorieën instellingen, namelijk: banken, andere financiële ondernemingen en beroepsgroepen. Deze categorieën worden hieronder afzonderlijk toegelicht. Op pagina 9 worden bij beroepsgroepen	De volgende instellingen worden op pagina 9 ook onder de categorie 'beroepsgroepen' geschaard, terwijl die associatie minder voor de hand ligt. Handiger zou zijn om nog een vierde categorie toe te voegen: bijvoorbeeld 'overige instellingen': <ul style="list-style-type: none">- Trustkantoren (als bedoeld in de Wtt 2018); - Degene die geen trustkantoor is, maar beroeps- of bedrijfsmatig een adres of postadres ter beschikking stelt;- Kansspelaanbieders (in de zin van de Wet op de kansspelen);- Pandhuizen (als bedoeld in artikel 131, onderdeel a, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek).
7	Als bank wordt aangemerkt iedere instelling die op grond van de (Wft) als bank wordt aangemerkt, alsmede een bijkantoor in Nederland van een bank met een zetel in een ander land (zowel lidstaten als derde landen)	Typo: waarom tussen haakjes? Of anders haakje beginnen bij (op grond van de Wft)
9	Voor het bepalen of een activiteit beroeps- of bedrijfsmatig wordt verleend, is onder andere van belang is dat de dienstverlening niet slechts incidenteel	Typo: geel gearceerde kan weg

	plaatsvindt en dat de aanbieder een beloning ontvangt of er inkomsten mee genereert.	
10	De Wwft biedt de mogelijkheid om kansspelaanbieders geheel of gedeeltelijk vrij te stellen van hun verplichtingen op grond van de Wwft. ⁹ Dit is alleen mogelijk nadat er een specifieke risicobeoordeling heeft plaatsgevonden. Daarin moet zijn vastgesteld dat de risico's die zijn verbonden aan de transacties die bij het type kansspel worden verricht zodanig laag zijn een vrijstelling gerechtvaardigd is. Op dit moment is dit het geval bij aanbieders van speelautomaten, sportwedenschappen en loterijen. Speelcasino's kunnen nooit worden vrijgesteld, vanwege een verhoogd risico op witwassen en financieren van terrorisme dat met dit type kansspel gepaard gaat.	Voor meer duidelijkheid overwegen om een voetnoot op te nemen over de grondslag van de gearceerde zin. Typo groen gearceerde: zijn dat een
11	Bij de beoordeling van de risico's dient de instelling rekening te houden met risicofactoren, dat zijn onder meer factoren die verband houden met het type cliënt, product, dienst, transactie en leveringskanaal en met landen en geografische regio's waar de instelling werkzaam is.	In de Wwft staat 'met landen of geografische risico's'.
11	Ook nieuw ten opzichte van de derde richtlijn zijn de bepalingen waarin de Europese Commissie en de lidstaten verplicht worden tot het opstellen van een supranationale risicobeoordeling (SNRA) respectievelijk een nationale risicobeoordeling (NRA)	<ul style="list-style-type: none"> - Voor de bevordering van de leesbaarheid/consistentie: derde anti-witwasrichtlijn - In de bijbehorende alinea wordt verder nadere toelichting gegeven over de SNRA en NRA. Handig is om te verwijzen naar de laatste versies van deze risicoanalyses in een voetnoot, met daarbij verwijzing naar de beschikbaarheid van de links zoals opgenomen in de bijlage van de leidraad.
11	Ook nieuw ten opzichte van de derde richtlijn zijn de bepalingen waarin de Europese Commissie en de lidstaten verplicht worden tot het opstellen van een supranationale risicobeoordeling (SNRA) respectievelijk een nationale risicobeoordeling (NRA). ¹²	<p>Voetnoot 12 bevat de volgende tekst: 'Artikelen 6 en 7 van de Wwft'. Artikelen 6 en 7 van de Wwft zijn gericht op het vereenvoudigd klantonderzoek. De tekst lijkt geen verband te houden met de betreffende alinea...</p> <p>Hooguit de volgende zin in artikel 6 van de Wwft zou in verband gebracht kunnen worden met de alinea die voorafgaat aan de geselecteerde passage: 'In afwijking van artikel 3, tweede tot en met vierde lid, kan een instelling een vereenvoudigd cliëntenonderzoek verrichten indien een zakelijke relatie of transactie naar haar aard een laag risico op witwassen of financieren van terrorisme met zich brengt. De instelling houdt daarbij ten minste rekening met de in bijlage II bij de vierde anti-witwasrichtlijn genoemde risicofactoren.'</p>
12	4.3. Audit- en compliance functie	In het kopje wordt het met spatie geschreven, de compliancefunctie, en in tekst daaronder aan elkaar. Consequente toepassing is wenselijker voor de leesbaarheid.

12	De compliancefunctie dient op onafhankelijke en effectieve wijze te worden uitgevoerd. In beginsel betekent dit dat de personen die betrokken zijn bij de uitoefening van de compliancefunctie, niet tevens betrokken zijn bij de activiteiten waarop zij toezicht houden. Echter, bij kleinere instellingen kan het onevenredig zijn om de onafhankelijkheid van de compliancefunctie op deze wijze vorm te geven. Ook is het mogelijk dat een instelling ervoor kiest de compliancefunctie (geheel of gedeeltelijk) uit te besteden. Voor trustkantoren bestaat deze mogelijkheid echter niet.	<p>Naast de genoemde punten m.b.t. de onafhankelijkheid van de compliancefunctie kunnen uit artikel 21 van het Bpr Wft en een vergelijkbare bepaling in het Bgfo Wft punten worden gedestilleerd die voor vermelding daarvan de overweging waard zijn. Het gaat o.a. om de volgende bevoegdheden van de compliancefunctie:</p> <p>‘het ten minste jaarlijks rapporteren aan de personen die het dagelijks beleid van de bank bepalen en aan het orgaan, indien aanwezig, dat is belast met toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken van de bank inzake aangelegenheden met betrekking tot de naleving van wettelijke regels en interne regels. In de jaarlijkse rapportage wordt met name vermeld of maatregelen zijn genomen in het geval van gesignaleerde tekortkomingen.’</p> <p>‘Het organisatieonderdeel van een bank als bedoeld in het tweede lid beschikt over de nodige autoriteit, middelen, deskundigheid en toegang tot alle noodzakelijke informatie om haar taken onafhankelijk en effectief te kunnen uitoefenen.’</p>
12	Indien een instelling over een onafhankelijke compliancefunctie beschikt, ligt het voor de hand dat de toetsing van het beleid, bestaande uit gedragslijnen, procedures en maatregelen , door de compliancefunctie wordt uitgevoerd.	De toetsing gebeurt <i>mede</i> door de compliancefunctie, maar kan ook andere functies betreffen, zoals Legal en Risk.
14	Het cliëntenonderzoek kan in geval van laag risico dus niet meer achterwege worden gelaten. ¹⁸	De tekst van de voetnoot is als volgt: ‘Dit was nog wel mogelijk onder de derde anti-witwasrichtlijn’. Suggestie voor aanvulling van de tekst in de voetnoot: ‘en de voorgaande versie van de Wwft (tot 25 juli 2018) die mede daarop gebaseerd was.’
14	Nu het cliëntenonderzoek in geval van laag risico niet meer achterwege kan worden gelaten, moet het cliëntenonderzoek nog meer gebaseerd zijn op een risicoweging op grond van de in de vierde anti-witwasrichtlijn geïdentificeerde risicofactoren	Deze tekst lijkt sec uit te gaan van de vierde Europese anti-witwasrichtlijn, maar instellingen kunnen en mogen o.g.v. de principle en risk based benadering ook andere onafhankelijke en betrouwbare bronnen in ogenschouw nemen en hun eigen indicatoren toepassen (uiteraard onderbouwd). Aanvulling van de tekst hiermee zou de duidelijkheid bevorderen.
14	Naast de zakelijke relaties of transacties die op grond van de risicobeoordeling met een hoog risico op witwassen of financieren van terrorisme gepaard gaan, gaat het om situaties waarin de cliënt woonachtig of gevestigd is in een (derde) hoogrisicoland, waarin sprake is van PEP’s of van een correspondentrelatie. In deze gevallen dient een instelling meer gegevens te verzamelen en te controleren, teneinde het hoge risico voldoende te analyseren, te beperken en te beheersen.	<p>De genoemde punten komen gedeeltelijk overeen met artikel 8 van de Wwft, echter niet volledig. Er worden ook andere punten genoemd in artikel 8 van de Wwft, zoals onderstaand:</p> <p>‘Een instelling neemt redelijke maatregelen om alle complexe en ongebruikelijk grote transacties en alle ongebruikelijke transactiepatronen die geen duidelijk economisch of rechtmatig doel hebben te onderzoeken en</p>

		<p>onderwerpt de gehele zakelijke relatie met de cliënt in dat geval aan een verscherpte controle.'</p> <p>Verder staat het volgende ook expliciet in artikel 8 van de Wwft (lid 6), voor vermelding de overweging waard:</p> <p>'In aanvulling op de cliëntenonderzoeksmaatregelen, bedoeld in artikel 3:</p> <p>a. neemt een instelling, uiterlijk bij uitbetaling van de polis of bij gehele of gedeeltelijke overdracht van de polis, redelijke maatregelen om te bepalen of de begunstigde dan wel de uiteindelijk belanghebbende van de begunstigde van een levensverzekering, een politiek prominente persoon is;</p> <p>b. past een instelling de volgende maatregelen toe in geval de persoon, bedoeld in onderdeel a, een politiek prominente persoon is:</p> <p>1°. een persoon die deel uitmaakt van het hoger leidinggevend personeel wordt geïnformeerd over de uitbetaling van de polisopbrengsten aan de personen, bedoeld in onderdeel a, voorafgaand aan deze uitbetaling;</p> <p>2°. de gehele zakelijke relatie met de polishouder wordt aan verscherpte controle onderworpen'</p>
14	b) de natuurlijke persoon of rechtspersoon die een transactie door de Wwft-instelling laat uitvoeren (vertegenwoordiging)	I.c.m. met het begrip 'cliënt' wordt hier in dit geval de verwijzing gemaakt tussen haakjes naar 'vertegenwoordiger'. Dit wekt een soort absolute impressie, echter hoeft het in die gevallen niet per definitie te gaan om vertegenwoordiging. Het zou net zo goed een correspondent relation kunnen zijn, een gemachtigde, een lasthebber, een transactie ten behoeve van een derde, katvangers, stromannen e.d. De definitie beoogt een ruimer bereik dan alleen vertegenwoordiging.
14	Omdat die persoon een cliënt is in de zin van de Wwft, geldt de verplichtingen om naar deze persoon ook cliëntenonderzoek te verrichten.	Typo
15	De Wwft-instelling kan in voorkomend geval verplicht zijn om de natuurlijke persoon die de rechtspersoon vertegenwoordigt te identificeren en zijn identiteit te verifiëren. De instelling is hiertoe verplicht indien daar aanleiding toe bestaat, bijvoorbeeld als er sprake is van een verhoogd risico.	<p>Artikel 33 van de Wwft stelt verplicht om bij natuurlijke personen, niet zijnde uiteindelijk belanghebbenden als bedoeld in artikel 1, eerste lid Wwft het volgende vast te leggen:</p> <ul style="list-style-type: none">• 1°. de geslachtsnaam, de voornamen, de geboortedatum, het adres en de woonplaats, dan wel de plaats van vestiging van de cliënt alsmede van degene die namens die natuurlijke persoon optreedt, of een afschrift van

		<p>het document dat een persoonidentificerend nummer bevat en aan de hand waarvan de verificatie van de identiteit heeft plaatsgevonden;</p> <ul style="list-style-type: none">• 2°. de aard, het nummer en de datum en plaats van uitgifte van het document met behulp waarvan de identiteit is geverifieerd. <p>Zie ook de verwijzing op pagina 20 van de leidraad.</p> <p>Daarnaast dient de Wwft-instelling te beschikken over alle identificatie- en verificatiegegevens en overige gegevens inzake de identiteit van de cliënt, de natuurlijke persoon die de cliënt vertegenwoordigt en de UBO.</p> <p>Deze wettelijke bepaling omvat dus ook vertegenwoordigers, echter kan het binnen een internationale context voorkomen dat een internationale onderneming tientallen bevoegde vertegenwoordigers heeft (signatory list). Bijv. een internationale bank die correspondent relations heeft, en RMA-relaties heeft i.c.m. SWIFT. Hoe ver reikt de verplichting dan voor de vaststelling van de vertegenwoordigingsbevoegdheid, identificatie en verificatie van de identiteit van de vertegenwoordigers en vastlegging daarvan per vertegenwoordiger. Waarschijnlijk gaan we uit van de risicogebaseerde benadering, maar de vraag is of deze verplichting in absolute zin geldt voor alle vertegenwoordigers. Toelichting hierop zou waardevol zijn.</p>
17	<p>Banken en andere financiële ondernemingen mogen een rekening te openen voordat verificatie van de identiteit van de cliënt (en eventueel van de UBO van de cliënt) heeft plaatsgevonden, indien zij waarborgen dat de rekening niet kan worden gebruikt voordat de verificatie heeft plaatsgevonden. In de tussentijd, d.w.z. tussen het aangaan van de zakelijke relatie en de verificatie, mag de rekening dus niet gebruikt kunnen worden. Dit geldt ook voor rekeningen voor effectentransacties. Dat betekent dat deze uitzondering ook van toepassing is op beleggingsondernemingen; zij kunnen een effectenrekening openen voordat de identiteit van de cliënt is vastgesteld en geverifieerd, zolang maar wordt bewerkstelligd dat die rekening nog niet kan worden gebruikt. Pas als de identiteit van de cliënt is geverifieerd, mag de rekening daadwerkelijk in gebruik worden genomen.³⁰</p>	<p>In de praktijk zijn er veel instellingen die gebaseerd op de Wwft (tot 25 juli 2018) gebruik maken van afgeleide identificatie (ook i.c.m. met andere beheersmaatregelen voor de verificatie van de identiteit). Vaak gaat dit gepaard met een betaling of incasso van 0,01. Hoe verhoudt deze methodiek zich tot het uitgangspunt in de volgende alinea:</p> <p>‘Het cliëntenonderzoek moet zijn afgerond voordat de zakelijke relatie ontstaat en de dienstverlening aanvangt.’ Oftewel, het is verboden om een zakelijke relatie aan te gaan of een transactie uit te voeren zonder dat er een volledig cliëntenonderzoek heeft plaatsgevonden.’</p> <p>Verder zouden mogelijke voorbeelden van mogelijkheden voor identificatie op afstand, vooral in het kader van de toenemende online dienstverlening, sectoroverstijgend nuttig zijn.</p> <p>Typo groen gearceerde.</p>

18	<p>De wet schrijft voor welke maatregelen een Wwft-instelling in het kader van het cliëntenonderzoek moet nemen. Het cliëntenonderzoek moet de Wwft- namelijk in staat stellen om: i. De cliënt te identificeren en zijn identiteit te verifiëren; ii. De UBO van de cliënt te identificeren en redelijke maatregelen te nemen om zijn identiteit te verifiëren; iii. Indien de cliënt een rechtspersoon is, redelijke maatregelen te nemen om inzicht te verwerven in de eigendoms- en zeggenschapsstructuur van de cliënt; iv. Het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie vast te stellen; v. Een voortdurende controle op de zakelijke relatie en op de tijdens de duur van deze relatie verrichte transacties uit te oefenen (om te zorgen dat transacties overeenkomen met de kennis van de Wwft-instelling over de cliënt en diens risicoprofiel); vi. Zo nodig een onderzoek uit te voeren naar de bron van de middelen die bij de zakelijke relatie of de transactie gebruikt worden; vii. Vast te stellen of de natuurlijke persoon die de cliënt vertegenwoordigt daartoe bevoegd is en, in voorkomend geval, de identiteit van deze natuurlijke persoon vast te stellen en te verifiëren; viii. Redelijke maatregelen nemen om te verifiëren of de cliënt ten behoeve van zichzelf optreedt of ten behoeve van een derde</p>	<p>In de dagelijkse praktijk en ook in die van de toezichthouders lijken de normen van het klantonderzoek, meer opgerekt te worden door bijvoorbeeld ook verplicht een verwacht transactieprofiel voor te schrijven en een onderzoek naar de (gehele) herkomst van het vermogen bij PEP's. Hoe verhoudt deze interpretatie/toepassing zich tot artikel 3,6,7, 8 en 9 Van de Wwft en de wettelijke grondslagen? Wat is het uitgangspunt daaromtrent? Vermelding/toelichting zou waardevol zijn. Los van de principe en risk based benadering en de individuele context/omstandigheden van het geval van een klantrelatie.</p> <p>Groen gearceerde: Is het mogelijk om sectoroverstijgend voorbeelden te noemen voor een beter begrip zoals bv in de Leidraad van de DNB?</p> <p>Typo geel gearceerde: Wwft-instelling</p>
19	<p>Bij het vaststellen van dit risico dient de Wwft-instelling rekening in ieder geval te houden met de risicovariabelen die worden genoemd in bijlage I bij de vierde anti-witwasrichtlijn</p>	<p>Typo: in ieder geval rekening te houden met</p>
20	<p>Daarom dient een Wwft-instelling cliëntgegevens periodiek te actualiseren, inclusief de vaststelling van de mate waarin de cliënt een risico op witwassen en financieren van terrorisme met zich brengt. De gegevens die actueel moeten worden gehouden zijn gegevens over de cliënt, de UBO's van de cliënt, de personen die de cliënt vertegenwoordigen en de personen die namens de juridische entiteit of constructie handelen. Ook het risicoprofiel van de cliënt dient actueel te worden gehouden. Hoe hoger het risico dat een cliënt met zich brengt, hoe vaker de gegevens van het cliëntenonderzoek geactualiseerd dienen te worden.</p>	<p>De Wwft schrijft in artikel 4 een actualisatie voor, het woord periodiek wordt daarin niet genoemd. In deze leidraad wordt dit uitgangspunt aangevuld met een periodieke actualisatie. Deze verwijzing lijkt voor de dagelijkse praktijk te doelen op een CDD-review, echter is het de vraag of dit verplicht een periodieke review is, of bijv. bij laag risico klanten, ook een event driven review mag omvatten. Vanuit wetshistorisch perspectief en de dagelijkse praktijk was event driven review bij laag risico klanten ook mogelijk, uiteraard voor zover omgeven met goede waarborgen voor een adequate risicobeheersing. In het vakgebied, mede door handhavingsmaatregelen van toezichthouders begint meer de perceptie te ontstaan van een verplichte periodieke review bij alle klanten. De vraag betreft, voor zover dit klopt, waarop dat is gestoeld. Bovenal in geval van een omvangrijke, statische klantportefeuille zou actualisatie ook kunnen met event driven review, transactiemonitoring, informatievoorziening vanuit de klant, actualisatieverzoeken aan de klant en andere maatregelen. Ook weer omgeven met een goede risico-analyse, onderbouwing en effectieve beheersmaatregelen.</p>
21	<p>Het cliëntenonderzoek omvat onder meer de verplichting dat een Wwft-instelling de identiteit van de UBO vaststelt</p>	<p>Niet alle instellingen vallen onder de Wwft, echter moeten zij onder de Sanctiewet ook de UBO vaststellen. Onder de sanctiewet wordt het principe</p>

		van 50% eigendom of zeggenschap gebruikt. Dit komt in het hoofdstuk Sanctiewet niet aan de orde. Wij zouden graag zien dat hier verder op in wordt gegaan in het hoofdstuk over de Sanctiewet.
21	De natuurlijke personen die hieronder worden genoemd dienen ten minste te worden aangemerkt als UBO. Deze opsomming is niet limitatief . Steeds zal moeten worden beoordeeld of er ook	De term “steeds” is synoniem aan de term “voortdurend”, dit gaat verder dan de wetgeving die eist dat de UBO’s worden geïdentificeerd en waar nodig geverifieerd op bepaalde momenten. Graag zien wij dat hieraan wordt aangesloten.
21	Waar voorheen voor vennootschappen een percentage aandelen of stemrechten van 25% + 1 werd gezien als toereikend om te kwalificeren als UBO, is dit percentage in de onderhavige richtlijn slechts een indicatie dat de betrokken persoon kwalificeert als UBO.	Op pagina 23 staat dat de natuurlijke personen met een eigendom van meer dan 25% altijd als UBO moeten worden aangemerkt, maar dat dat niet wegneemt dat er ook andere personen kunnen kwalificeren als UBO d.m.v. de zeggenschaps-toetsing. De pseudo-UBO wordt immers alleen gebruikt als er geen natuurlijke persoon als uiteindelijk eigenaar wordt aangemerkt of zeggenschap heeft.
23	Kader over rechtsvormen en UBO’s	In het aparte kader ‘ <i>Wie vormt het hoger leidinggevend personeel bij identificatie van de (pseudo) UBO?</i> ’ staat onder andere: <i>Bij juridische entiteiten (d.w.z. BV’s, NV’s en overige rechtspersonen): natuurlijke personen die het statutair bestuur vormen.</i> Het uitvoeringsbesluit Wwft spreekt hier echter over ‘hoger leidinggevend personeel’. Daarnaast wordt de pseudo-UBO al uitgelicht in de tabel erboven (de tweede bulletpoint van elk onderdeel).
22	overige rechtspersonen (d.w.z. vereniging, onderlinge waarborgmaatschappij, coöperatie en stichting)	Pensioenfondsen vallen onder de “overige rechtspersonen”. Bestuurders van pensioenfondsen worden reeds getoetst door DNB. Wij zijn ons bewust van de risicogebaseerde mogelijkheden maar desalniettemin zou het wenselijk zijn dat de toezichhouders hier een gezamenlijk standpunt over innemen tav de (pseudo) UBO controle. Dit zou de efficiency ten goede komen.
23	Wie vormt het hoger leidinggevend personeel bij identificatie van de (pseudo) UBO?*	In de dagelijkse praktijk zijn er veel situaties denkbaar dat het statutair bestuur bestaat uit vele personen. Hoe ver reikt dan de identificatie en verificatieverplichting (van de identiteit) van UBO’s? Omvat dat alle statutaire bestuursleden of is er een risicogebaseerde begrenzing mogelijk met focus op bijvoorbeeld de voorzitter en secretaris? De huidige verwijzing lijkt betrekking te hebben op alle statutaire bestuurders. Is deze interpretatie correct? Graag toevoegen dat het hier gaat om het statutair bestuur van de entiteit aan welke de diensten worden verleend.
24	Het is niet nodig om voor beursgenoteerde vennootschappen en hun 100% procent dochtermaatschappijen de UBO’s te achterhalen, gezien alle wettelijke openbaarmakingsverplichtingen (informatievereisten) die gelden voor deze vennootschappen. De Wwft-instelling hoeft in deze gevallen dus geen onderzoek te verrichten naar de UBO’s. Dit is ongeacht of het gaat om een UBO die zich op	Onder ‘BV’s en NV’s’ staat dat het niet nodig is om voor beursgenoteerde vennootschappen de UBO’s te achterhalen. Echter is niet altijd het geval dat alle aandelen op de beurs worden verhandeld. Zou specifiek kunnen worden opgenomen dat het gaat om het eigendom van het beursgenoteerde deel?

	basis van aandelen, stemrechten of eigendomsbelang als UBO kwalificeert of om een UBO die zich als UBO kwalificeert omdat hij deel uitmaakt van het statutair bestuur/hoger leidinggevend personeel ('pseudo' UBO).	
25	Ook natuurlijke personen die door direct of indirect eigendom of via andere middelen zeggenschap over de trust uitoefenen, moeten worden aangemerkt UBO .	Typo: als UBO
25	In alle gevallen dient een natuurlijke persoon als UBO van een vennootschap of juridische entiteit te worden aangemerkt. Indien het niet mogelijk blijkt een natuurlijk persoon te achterhalen die de uiteindelijke eigenaar is van of de uiteindelijke zeggenschap heeft over een juridische entiteit via het houden van aandelen, stemrechten, eigendomsbelang of andere middelen, dient het hoger leidinggevend personeel van de juridische entiteit als UBO te worden aangemerkt	Op deze pagina worden de bewoordingen hoger leidinggevend personeel en statutair bestuur door elkaar gebruikt. Het behoeft verbinding met het type juridische entiteit dan wel een consequent/consistent gebruik van de terminologie. In de laatste alinea op deze pagina wordt die connectie/nuancering wel gemaakt met verwijzing naar personenvennootschappen.
25	Aanmerken van het hoger leidinggevend personeel bij de juridische entiteiten die een statutair bestuur hebben, namelijk NV's, BV's en overige rechtspersonen	Deze zin loopt niet. Wellicht: Aanmerken van het hoger leidinggevend personeel gebeurt bij ?
25	Uit de verplichtingen met betrekking tot het cliëntenonderzoek volgt dat deze maatregelen moeten worden afgestemd op het risico op witwassen of financieren van terrorisme dat zich in een concreet geval voordoet.	Format typo: a niet dikgedrukt.
26	Met de invoering van een UBO-register worden in Nederland opgerichte vennootschappen en andere juridische entiteiten verplicht de UBO's te registreren in een centraal, openbaar toegankelijk, register. Dit register wordt onderdeel van het handelsregister van de Kamer van Koophandel, en wordt over een periode van 18 maanden na inwerkingtreding van de wet gevuld.	Welke wet wordt hiermee bedoeld?
26	Voorts wordt met het wetsvoorstel een zogenaamde 'terugmeldplicht' in het leven geroepen.	Welk wetsvoorstel?
26	Het is aan Wwft -instelling zelf om te bepalen welke intensiteit in een bepaald geval is aangewezen.	Typo: aan de
27	financiële producten of diensten die op passende wijze bepaalde en beperkte diensten voor bepaalde soorten cliënten omvatten, om voor financiële inclusiedoeleinde de toegang te vergroten;	Typo: Inclusiedoeleinden
27	Het actueel houden van de gegevens dient periodiek te geschieden, met in achtname van de aan een zakelijke relatie of transactie verbonden risico's.	Zie eerdere opmerking. Artikel 3 lid 11 Wwft luidt als volgt: 'Een instelling neemt redelijke maatregelen om ervoor te zorgen dat de gegevens die ingevolge het tweede tot en met vierde lid zijn verzameld over daar bedoelde personen, actueel gehouden worden.' De Wwft schrijft in artikel 4 een actualisatie voor, het woord periodiek wordt daarin niet genoemd. In deze leidraad wordt dit uitgangspunt aangevuld met een periodieke actualisatie. Deze verwijzing lijkt voor de dagelijkse praktijk te doelen op een CDD-review, echter is het de vraag of dit verplicht een periodieke review is, of bijv. bij laag risico klanten, ook een event driven

		<p>review mag omvatten. Vanuit wetshistorisch perspectief en de dagelijkse praktijk was event driven review bij laag risico klanten ook mogelijk, uiteraard voor zover omgeven met goede waarborgen voor een adequate risicobeheersing. In het vakgebied, mede door handhavingsmaatregelen van toezichthouders begint meer de perceptie te ontstaan van een verplichte periodieke review bij alle klanten. De vraag betreft, voor zover dit klopt, waarop dat is gestoeld. Bovenal in geval van een omvangrijke, statische klantportefeuille zou actualisatie ook kunnen met event driven review, transactiemonitoring, informatievoorziening vanuit de klant, actualisatieverzoeken aan de klant en andere maatregelen. Ook weer omgeven met een goede risico-analyse, onderbouwing en effectieve beheersmaatregelen.</p>
27	b) sprake is van een cliënt die woonachtig of gevestigd is of zijn zetel heeft een derde hoogerisicoland	Typo: heeft in een
26/27/28		Het zou waardevol zijn als bij de verwijzing naar laagrisicofactoren en hoogerisicofactoren niet sec alleen een verwijzing wordt gemaakt naar de bijlage in de Vierde Europese Anti-witwasrichtlijn, maar als handreiking ook naar publicaties van andere onafhankelijke en betrouwbare bronnen, zoals guidance papers en typologierapporten van FATF, publicaties van Europese toezichthouders, Basel Committee on Banking Supervision, International Association of Insurance Supervisors etc. Alhoewel dit soort verwijzingen voorkomen in specifieke leidraden, verdienen die voor een goed begrip van alle Wwft-instellingen ook een plaats in een overkoepelend document zoals de Algemene leidraad.
28	Voorts dient verscherpt cliëntenonderzoek plaats te vinden indien de cliënt woonachtig of gevestigd is, dan wel zijn zetel heeft, in een staat die door de Europese Commissie is aangewezen als een derde hoogerisicolanden.	Bevat typo: hoogerisicoland
	Daarnaast is een Wwft-instelling verplicht om redelijke maatregelen te nemen om complexe en ongebruikelijk grote transacties én alle ongebruikelijke transactiepatronen die geen duidelijk economisch of rechtmatig doel hebben, te onderzoeken.	De term "alle" impliceert dat een instelling alle ongebruikelijke transactiepatronen kán detecteren (onbeperkte inspanningsverplichting). Echter, ook bij de adequate toepassing van de risicogebaseerde aanpak kunnen er ongebruikelijke transacties plaatsvinden die de instelling niet kan of had kunnen detecteren. Voorstel om de term 'alle' hier te verwijderen. Daarnaast stelt de Wwft dat er een voortdurende controle op de zakelijke relatie en de tijdens de duur van deze relatie verrichte transacties moet plaatsvinden teneinde te verzekeren dat deze overeenkomen met de kennis die de instelling heeft van de cliënt en diens risicoprofiel, met zo nodig een onderzoek naar de bron van de middelen die bij de zakelijke relatie of de

		transactie gebruikt worden. Bij gebruik van de term “alle” gaat de leidraad verder dan de Wwft.
29	Daarnaast is een Wwft-instelling verplicht om redelijke maatregelen te nemen om complexe en ongebruikelijk grote transacties én alle ongebruikelijke transactiepatronen die geen duidelijk economisch of rechtmatig doel hebben, te onderzoeken. Als hiervan sprake is, dient de gehele zakelijke relatie met de cliënt aan een verscherpte controle onderworpen te worden. Daarbij gaat het niet alleen om een controle van de in het kader van de zakelijke relatie verrichte transacties, maar bestaat er aanleiding voor het treffen van verscherpte maatregelen en een meer intensieve transactiemonitoring	Is het gebruik van het woord verscherpte controle hier op z'n plaats? Dit lijkt iets anders dan verscherpt klantonderzoek te suggereren of in ieder geval een onderdeel daarvan met focus op transacties? Omwille van de consistentie met artikel 8 kan overwogen worden om de woorden ‘verscherpt klantonderzoek’ in plaats daarvan te gebruiken.
29	De maatregelen die in het geval van cliënten in een hoog risico staat moeten worden genomen, zullen op basis van de concrete omstandigheden van het geval en risicogebaseerd moeten worden vastgesteld.	Het ligt voor de hand om bij deze passage een verwijzing te maken naar artikel 9 van de Wwft waarin voorbeelden van maatregelen zijn opgenomen.
30	e. de betrokken respondentinstelling de cliënten die rechtstreeks toegang hebben tot transitrekeningen heeft geïdentificeerd, hun identiteit heeft geverifieerd en daarnaast doorlopend toezicht houdt op deze cliënten en dat deze in staat is om haar op verzoek de relevantie cliëntgegevens te verstrekken.	Typo: relevante
30	Overgang van voetnoot 60 naar 61	Bevat een regelwit.
30		Het begrip correspondent relations heeft een ruimer bereik dan alleen banken, hetgeen in wettelijke aanpassingen in de Wwft en thema-onderzoeken van toezichhouders, zoals DNB, ook is geaccentueerd de laatste jaren. Alhoewel er een verwijzing wordt gemaakt naar andere financiële ondernemingen, lijkt het accent in de bewoordingen nadrukkelijk te liggen op banken. Ook bij andere financiële ondernemingen zoals betaalinstanties onderling zijn dit soort situaties denkbaar. Een accentuering van de relevantie van het begrip correspondent relation, ook voor andere financiële ondernemingen zou voor de sectoroverstijgende bewustwording in de gehele financiële sector wenselijk zijn. Dit ter overweging.
31	De derde anti-witwasrichtlijn maakte nog een onderscheid tussen binnenlandse en buitenlandse PEPs.	Deze zin bevat een omissie. De betreffende richtlijn maakte geen onderscheid tussen binnenlandse en buitenlandse PEP's. De PEP-definitie is in Nederland n.a.v. de implementatie van de derde anti-witwasrichtlijn en de FATF-evaluatie door de jaren heen aangescherpt. Vanaf augustus 2008 tot 1 januari 2013 met focus op sec in buitenland woonachtige PEP's. Vanaf 1 januari 2013 tot 25 juli 2018 aanvullend met focus op in buitenland woonachtige PEP's en in Nederland woonachtige PEP's met de niet-Nederlandse nationaliteit. Vanaf 25 juli 2018 is er geen onderscheid meer tussen binnenlandse en buitenlandse PEP's o.g.v. de Vierde Anti-witwasrichtlijn.
32	Er moeten passende maatregelen worden getroffen om de bron van het vermogen en van de middelen die bij de zakelijke relatie met of transactie voor de	Deze verwijzing lijkt ruimer te zijn dan de tekst van de Vierde Europese Anti-witwasrichtlijn en artikel 8 van de Wwft. De tekst van de Wwft luidt als volgt:

	PEP (en zijn familieleden of naaste geassocieerden) gebruikt worden, vast te stellen	<p>‘Passende maatregelen worden getroffen om de bron van het vermogen en van de middelen die bij deze zakelijke relatie of deze transactie gebruikt worden, vast te stellen;’</p> <p>Waarop is de betreffende verwijzing/grondslag omtrent het gehele vermogen gebaseerd? In de dagelijkse praktijk lijken private partijen en publieke partijen (zoals toezichhouders) daarin mee te gaan, echter is de vraag of daarmee het onderzoek naar de bron van het vermogen bij PEP’s geen rule based trekjes krijgt, in plaats van de risicogebaseerde benadering. Een onderzoek naar het totale vermogen van een PEP bij de aanvraag van een simpele betaal- of spaarrekening zou zeer onevenwichtig zijn. Voorop gesteld dat alertheid bij PEP’s benodigd is en de risicogebaseerde benadering de diepgang van het onderzoek behoort te bepalen, met focus op legitimiteit, plausibiliteit, onderbouwing, waar nodig bewijsstukken en professional judgement.</p>
33	Zie voor een verdere toelichting op de genoemde maatregelen deze guidance van de FATF over PEPs in de bijlage. De maatregelen ten aanzien van PEPs zijn preventief van aard en dienen niet zodanig te worden opgevat dat een PEP per definitie betrokken is bij criminele activiteiten. Een zakelijke relatie afwijzen, uitsluitend omdat een cliënt of UBO een PEP is, druist in tegen de gedachte van de Wwft en de FATF-aanbevelingen.	Typo’s; de guidance resp. UBO of een Pep
34	Wordt niet aan één van deze voorwaarden wordt voldaan, dan moet alsnog cliëntenonderzoek worden verricht.	Typo: weglaten
34	Zonder cliëntenonderzoek is een Wwft-instelling immers niet verplicht is om maatregelen te nemen om de cliënt te identificeren en diens identiteit te verifiëren.	Typo: weglaten. Deze zin is overbodig. Indien er een vrijstelling is voor het uitvoeren van het cliëntonderzoek, hoeft er ook geen identificatie en verificatie te worden uitgevoerd (dit is immers onderdeel van het cliëntenonderzoek). Vraag is wel of hier dan ook een uitzondering voor is onder de Sanctiewet (hier moet een financiële instelling immers identificeren en screenen).
34	Indien het opgeslagen elektronisch geld (dat maximaal 500 euro kan bedragen) kan worden ingewisseld voor contant geld boven de 100 euro, dan mag het cliëntenonderzoek niet achterwege kan worden gelaten	Typo: weglaten
35	Tot slot kan de toezichthouder toestaan dat het introducerende cliëntenonderzoek wordt verricht door banken, financiële ondernemingen, belastingadviseurs, accountants, advocaten of notarissen die tot dezelfde groep behoren als de accepterende Wwft-instelling op wie de verplichting tot het verrichten van een cliëntenonderzoek berust, indien binnen de groep cliëntenonderzoek wordt verricht conform de Wwft en er adequaat toezicht wordt gehouden op de groep. ⁷⁵	Mag hier gesteund worden op clientonderzoek welke is uitgevoerd door een onderdeel binnen de organisatie ongeacht of het een Wwft instelling is? En is daar dan toestemming voor nodig van (meerdere) toezichthouders omdat verschillende bedrijfsonderdelen binnen een organisatie te maken kunnen hebben met verschillende toezichthouders?

35	<p>De uitbesteding van het cliëntenonderzoek kan betrekking hebben op de identificatie en verificatie van de cliënt en de UBO, het vaststellen van het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie, het vaststellen of de natuurlijke persoon die de cliënt vertegenwoordigt daartoe bevoegd is en het nemen van redelijke maatregelen om te verifiëren of de cliënt ten behoeve van zichzelf of een derde optreedt. Het (doorlopend) monitoren van de zakelijke relatie kan alleen de Wwft-instelling zelf worden uitgevoerd.</p>	<p>Artikel 10 lid 1 Wwft luidt als volgt: ‘Een instelling kan het cliëntenonderzoek, bedoeld in artikel 3, eerste lid, voor zover het betrekking heeft op het in het tweede lid, onderdelen a, b, c, e en f, van dat artikel bepaalde, laten verrichten door een derde in het kader van een uitbesteding- of agentuurovereenkomst, onverminderd haar verplichting om te voldoen aan het in die onderdelen bepaalde.’</p> <p>Het woord voor zover in de wettelijke bepaling past beter dan het woord ‘kan’. Het woord ‘kan’ heeft meer iets weg van een optie, terwijl ‘voor zover’ meer een voorwaarde lijkt te impliceren.</p> <p>Additionele vraag/wenselijke toelichting betreft of naast de genoemde onderdelen, andere onderdelen van CDD al dan niet kunnen worden uitbesteed. Denk bijvoorbeeld aan onderzoek naar de herkomst van de middelen, toewijzen van CDD-risicoclassificaties voorafgaand aan acceptatie (zoals laag, medium, hoog of onacceptabel) of bijvoorbeeld ook acceptatie door een derde die dat in opdracht van/ namens de uitbestedende instelling doet, conform de voorschriften van de uitbestedende instelling? Dit verdient toelichting.</p>
36	<p>Het (doorlopend) monitoren van de zakelijke relatie kan alleen de Wwft-instelling zelf worden uitgevoerd.</p>	<p>Typo: alleen door de</p>
36	<p>Om witwassen en terrorismefinanciering te voorkomen, dienen Wwft-instellingen ongebruikelijke transacties te melden aan de Financiële inlichtingen eenheid, de Financial Intelligence Unit Nederland (FIU). Het gaat daarbij om reeds verrichte transacties en om voorgenomen maar nog niet verrichte transacties. Het kan bij de eerste categorie ook gaan om transacties die dateren van voordat er een zakelijke relatie bestond tussen een bepaalde Wwft-instelling en een cliënt maar pas na het aangaan van de zakelijke relatie aan het licht komt in het kader van de dienstverlening. Een direct of causaal verband tussen een ongebruikelijke transactie en de werkzaamheden van een Wwft-instelling is overigens niet vereist; ook een passieve betrokkenheid van een Wwft-instelling (doordat zij wetenschap heeft van de betreffende transactie) leidt tot een meldplicht.</p>	<p>Artikel 1 van de Wwft over de definitie van een transactie luidt als volgt: ‘handeling of samenstel van handelingen van of ten behoeve van een cliënt waarvan de instelling ten behoeve van haar dienstverlening aan die cliënt heeft kennisgenomen’.</p> <p>Hier zijn situaties denkbaar die toelichting behoeven voor een sectoroverstijgende bewustwording, althans waarvoor het onzes inziens waardevol zou zijn. Denk bijvoorbeeld aan de volgende situaties:</p> <p>Een instelling doet nader onderzoek naar een transactie van een klant (komt tot de onderbouwde conclusie van legitimiteit/plausibiliteit), maar neemt daarbij kennis van een ongebruikelijke activiteit/transacties van deze klant met een derde. In hoeverre bestaat er dan een meldingsplicht? Dit lijkt te voldoen aan de definitie.</p> <p>De voorgenoemde situatie kan zich ook voordoen waarbij de instelling de transactie kan verklaren, maar kennis neemt van een ongebruikelijke activiteit van de klant, met een derde, zonder dat er een aanwijsbare transactie tussen</p>

		<p>hun aan de orde is of in ieder geval daarvan niet heeft kennis genomen? In hoeverre bestaat er dan een meldingsplicht. Ook dan lijkt het te voldoen aan de definitie van de Wwft, of in ieder geval bij de geest van het MOT-systeem en de all crime approach van FIU. Dit zijn voorbeelden van cases die voor het lerend vermogen van de gehele sector nuttig zijn, waarbij koppeling aan bepaalde uitgangspunten of toelichtingen in de leidraad waardevol zouden zijn.</p> <p>De individuele omstandigheden van de casus of de taak van de FIU hoeven een toelichting van de leidraad en de moeite om dat te koppelen aan uitgangspunten van de Wwft/toelichtingen daarover niet in de weg te staan. Des te meer zou dat waardevol zijn in deze leidraad.</p>
37	de omvang en de bestemming en herkomst van de gelden, effecten, edele metalen of andere waarden die bij de transactie betrokken zijn;	<p>Artikel 16 Wwft schrijft voor dat de aangehaalde passage deel moet uitmaken van een MOT-melding. Het systeem van de FIU is ook als zodanig ingericht momenteel. Echter zijn er veel situaties denkbaar, ook overeenkomstig de Wwft, dat er geen omvang of transactie aan de orde is. Denk bijvoorbeeld aan een mislukt klantonderzoek, de beëindiging van een zakelijke relatie of een voorgenomen ongebruikelijke transactie. Deze mogelijke situaties verdienen voor een sectoroverstijgende bewustwording accentuering/toelichting.</p>
37	Met een mislukt cliëntenonderzoek wordt bedoeld dat een Wwft-instelling weliswaar een cliëntenonderzoek heeft uitgevoerd maar dit onderzoek de Wwft-instelling niet in staat heeft gesteld om:	<p>Na deze passage worden er allerlei opsommingen gegeven: een onderzoek naar de bron van de middelen en bron van het vermogen die bij de zakelijke relatie of transactie gebruikt worden, zou ook waardevol zijn als vermelding. In de praktijk is het aannemelijk dat een klantonderzoek mislukt op dat onderwerp, omdat klanten geen medewerking willen verlenen met bewijsstukken e.d.</p>
38	De bedoeling is dat Wwft-instellingen deze gegevens bewaren gedurende vijf jaar nadat zij de betreffende melding hebben verricht dan wel, in het geval van de ontvangstbevestiging, nadat zij de ontvangstbevestiging van de FIU-Nederland hebben ontvangen. Belangrijk is dat de gegevens gedurende die periode worden bewaard op een wijze die het voor de toezichthouder mogelijk maakt om naderhand te beoordelen of een Wwft-instelling juist en volledig aan haar meldplicht heeft voldaan.	<p>Hier wordt gesproken over een bewaarplicht van 5 jaar nadat de melding is verricht of de ontvangstbevestiging is ontvangen. Geldt dit ook als de zakelijke relatie voortduurt: moeten de gegevens van de melding van de ongebruikelijke transactie dan worden verwijderd? Dit is in tegenstelling tot andere CDD-gerelateerde informatie die een instelling gedurende vijf jaar na het beëindigen van de relatie moet bewaren.</p>
40	In het geval een Wwft-instelling weliswaar te goeder trouw en op de correcte wijze gegevens en inlichtingen heeft verstrekt aan de FIU-Nederland omdat zij in de redelijke veronderstelling was dat zij daarmee uitvoering gaf aan artikel 16 of artikel 17 Wwft doch naderhand blijkt dat er geen verplichtingen tot melden was, zou dit kunnen leiden tot strafrechtelijke vervolging	<p>Zin beslaat 4 regels en is lastig te volgen.</p>
41	In deze geheimhoudingsverplichting zit het tipping off verbod: Wwft-instellingen en de personen die voor hen werken mogen cliënten en derden niet op de hoogte	<p>De gearceerde zin bevat een omissie. De betreffende wettelijke bepaling bestaat niet. Waarschijnlijk wordt bedoeld op artikel 1a van de Wwft.</p>

	brengen van het voorgaande en daarmee de kans vergroten dat zij de opsporing belemmeren. Wwft-instellingen als bedoeld in artikel 10, vierde lid, onderdelen a tot en met e, Wwft mogen hun cliënt mededelen dat een activiteit van deze cliënt onwettig is en de cliënt afraden deze activiteit uit te voeren. Het gaat hier bijvoorbeeld om advocaten, notarissen en belastingadviseurs, die trachten hun cliënt te doen afzien van een onwettige handeling. De mededeling mag echter niet meer inhouden dan het hier genoemde.	Verder is het de vraag/verdient het toelichting hoe de aangehaalde mededeling en het afraden van een client om een activiteit zich in geval van beroepsbeoefenaren zich verhoudt tot de meldplicht van ongebruikelijke transacties, in gevallen dat zij cliënten NIET bijstaan op de volgende terreinen: voor een cliënt werkzaamheden verrichten betreffende de bepaling van diens rechtspositie, diens vertegenwoordiging en verdediging in rechte, het geven van advies voor, tijdens en na een rechtsgeding of het geven van advies over het instellen of vermijden van een rechtsgeding.
46	- Geen van een aanwijzing;	Typo: geven
47	Het bedrag moet dus hoger zijn van €10.000.000 euro.	Typo: dan
49	Sanctieregelgeving	Hoewel het stuk onderscheid maakt tussen de verschillende soorten sancties, zien de (vervolg)acties voornamelijk op bevrozing. Voor financiële instellingen (schadeverzekeraars) welke geen vermogen houden voor hun relaties geeft het stuk minder handvatten voor het handelen bij een hit.
49	Sanctiemaatregelen zijn politieke instrumenten in het buitenlands en veiligheidsbeleid van de Verenigde Naties (VN) en de Europese Unie (EU).	Typo: Buitenland of Buitenland- en veiligheidsbeleid?
49	een verbod om rechtstreeks dan wel niet rechtstreeks middelen ter beschikking te stellen aan deze personen of organisaties;	De uitleg over hoe verschillende financiële sancties van elkaar verschillen is onduidelijk. <ul style="list-style-type: none">- Zo lijkt het nu alsof een verbod tot bevroren niet zou zien op het mogen aanbieden van financiële diensten.- "Een verbod of restrictie op het verlenen van financiële diensten is gericht tegen bepaalde landen en gebieden" (Dit soort sanctie lijkt daarmee niet mogelijk te zijn tegen personen/organisaties)
50	De EU een interactieve website waarop per sanctieregime de geldende regels kunnen worden geraadpleegd, de 'EU Sanctions Map'.	Typo: heeft een
52	11.4.2. 'Principle based' benadering	Er wordt aangegeven dat de instelling in staat moet zijn de financiële middelen te bevroren. Voor bijna alle financiële ondernemingen is duidelijk wat dit in praktijk betekent. Deze ondernemingen zullen namelijk vaak een bankrekening voor client beschikbaar stellen (transacties uitvoeren in opdracht van een client), een bankrekening voor een client houden of vermogen van een client beheren. Dit is ook terug te zien in de verplichte informatie in een melding (11.6) namelijk de omvang van het bevroren saldo. Deze opzet geeft voor schadeverzekeraars weinig handvatten om invulling te geven aan een principle based benadering.

52	11.4.3. Relatie	Hoe ver moet een instelling gaan bij het identificeren van “ <i>iedereen die betrokken is bij een financiële dienst of transactie</i> ”? Kan dit risico-gebaseerd worden ingevuld?
52	11.4.3. Relatie	De Toelichting op de RTSw gaat verder in het beschrijven van een relatie dan deze leidraad. Dit terwijl er vraag is vanuit de markt deze term duidelijker te omschrijven. Daarnaast wordt hier niet in gegaan op de UBO-terminologie die op het gebied van sanctierecht wordt toegepast (50% eigendom of zeggenschap, zie ook eerdere opmerking). Wij zouden graag zien dat hier meer guidance op komt of in ieder geval wordt verwezen naar de guidance documenten die door de EU worden opgesteld.
52	Een voorbeeld het toepassen van een risico-inschatting is dat het monitoren van internationale transacties via banken uit niet EU-landen meer aandacht krijgt dan het monitoren van transacties die via EU landen verlopen.	Typo: een voorbeeld voor het
52	Met de term “relatie” worden onder meer bedoeld de cliënten van een instelling, de begunstigen van een transactie of product (bijvoorbeeld uitkeringen uit levensverzekering), de uiteindelijk belanghebbende van financiële middelen, correspondentbanken en de wederpartij bij een financiële transactie of product (bijvoorbeeld bij een uitkering van een schadeverzekering). Het begrip relatie is derhalve breder dan het begrip cliënt en daarom is er in de Regeling toezicht Sanctiewet 1977 voor gekozen om in artikel 1 de relatie te definiëren als een ieder die betrokken is bij een financiële dienst of een financiële transactie.	In tegenstelling tot de Wwft wordt hier de term correspondentbanken gebruikt, waar in de Wwft correspondent relations het uitgangspunt vormt.
52	De Regeling toezicht Sanctiewet 1977 kent ook een bewaarplicht, die is opgenomen in artikel 4. Op grond van deze bewaarplicht is de instelling verplicht om de meldingen alsmede de gegevens van rekeningen en van transacties met de bij de meldingen betrokken relaties te bewaren tot vijf jaar nadat de Sanctieregelgeving, waarin de betreffende (rechts)persoon of entiteit is genoemd, niet meer van kracht is of buiten werking is gesteld. De toezichthouder kan te allen tijde informatie opvragen betreffende de naleving van de regeling.	Wat zijn de verwachtingen van het ministerie m.b.t. de bewaarplicht voor m.n. Wwft instellingen? De Wwft stelt een bewaarplicht van 5 jaar, de bewaarplicht op grond van de sanctiewet is langer. Kan men ervan uit gaan dat op het moment dat een cliënt gesanctioneerd is, de bewaarplicht van de sanctiewet van kracht is? De informatie die onder de Wwft wordt verzameld is immers ook relevant voor naleving van de Sanctiewet. En eindigt de bewaarplicht vijf jaar nadat de sanctieregelgeving niet meer van kracht is of vijf jaar nadat de persoon uit de sanctieregelgeving is verwijderd?
52/53	11.5 Toezicht sanctiemaatregelen	In 10.1 is het toezicht inzake de Wwft besproken. Daar staat dat de levensverzekeraars door DNB worden gecontroleerd, en de bemiddelaars in levensverzekeringen door AFM. Het is bijzonder spijtig dat voor wat betreft het toezicht op de Sanctiewet alleen DNB toeziet op de verzekeraars, maar dat de bemiddelaars helemaal niet genoemd worden. De Leidraad vermeldt in 11.1 heel goed dat de Sanctiewet voor eenieder geldt, maar waarom is AFM nergens benoemd als toezichthouder op de bemiddelaars voor deze wet? In de praktijk levert dit verzekeraars veel moeite op, omdat heel veel klantcontact door bemiddelaars gevoerd wordt en juist zij dus in staat zijn om

		<p>bepaalde klantgegevens te controleren. Op het moment dat de verzekeraar een bemiddelaar vraagt naar deze controles, zal deze in de praktijk daar al snel een rekening voor gepresenteerd krijgen, terwijl de bemiddelaar ook zelfstandig een verantwoordelijkheid heeft onder de Sanctiewet. Het zou een gezamenlijke verantwoordelijkheid moeten zijn, maar doordat de toezichthouder voor bemiddelaars onbenoemd is gebleven tot op heden, wordt dit in de praktijk regelmatig gezien als een verantwoordelijkheid van de verzekeraar.</p>
53	11.6. Meldprocedure	<p>Behalve de verplichting om de omvang van het bevroren saldo te melden, is de verplichting om het saldo te bevroren totdat sanctieregelingen zijn gewijzigd of anderszins tegenbericht van de toezichthouder op een wijze geschreven waarbij wordt uitgegaan van een vermogen dat wordt gehouden door de financiële instelling.</p> <p>In de laatste alinea staat dat gemelde gegevens tot 5 jaar nadat de sanctieregeling niet meer van kracht is moeten worden bewaard. Geldt dit ook als de instelling afscheid heeft kunnen nemen van de relatie of als een relatie hierdoor niet is aangegaan?</p>
53	<p>Gemeld worden: identiteitsgegevens als bedoeld in de Wwft, de omvang van het bevroren saldo, het rekeningnummer, de aard van de relatie, naam- en adresgegevens van de contactpersoon binnen de instelling en de toepasselijke sanctieregeling. Er bestaat een door AFM en DNB opgesteld Meldformat dat voor de melding moet worden gebruikt en ingevuld naar de betreffende toezichthouder moet worden verstuurd.</p> <p>Zie https://www.toezicht.dnb.nl/2/50-221960.jsp en http://www.digitaal.loket.afm.nl/nl-NL/Diensten/aifmbeleggingsinstellingen/Pages/melding-sanctiewet.aspx.</p>	<p>De gegevens die moeten worden ingevuld op het Meldformat omvatten gegevens die in bepaalde gevallen verder kunnen reiken dan het Wwft-artikel (33), zoals adres, woonplaats, geboortedatum of geboorteplaats. In geval van UBO's is de Wwft beperkt tot de vastlegging van de identiteit en de risicogebaseerde verificatie van de identiteit (ook de wijze waarop dat is uitgevoerd); zie artikel 33 Wwft. Hoe verhouden deze verschillen in vastlegging-/meldingsvereisten zich tot elkaar? Vanuit een integraal perspectief zou het handig zijn om op z'n minst in de guidance paper te benoemen wat er aanvullend van UBO's moet worden vastgelegd, onderkende dat de Wwft en de Sw verschillende grondslagen hebben. Dit geldt des te meer omdat er instellingen zijn die onder beide wetten vallen, maar ook instellingen zijn die niet onder de reikwijdte van de Wwft, maar wel onder de Sw vallen.</p>
		<p>Omissie: Opvallend is dat de Algemene Leidraad geen enkele verwijzing bevat naar het Besluit melding financiering terrorisme, die ook gestoeld is op de Sw 1977. Is er een specifieke reden hiervoor of betreft dit simpelweg een omissie?</p>